

Pealinnateataja

Ilmub iga kolmapäeva ja laupäeva hommikul

TOIMETUS JA TALITUS: Tallinnas, Harju tän. nr. 29.
Avatud kl. 9-st kuni kl. 2-ni p. l. Telefon 427-50.
Väljaandja: Tallinna Majaomanikkude Selts, Põhikojas
telefon 450-8.

TELLIMISE HIND:

Tallinna Majaomanikkude Seltsi liikmeile:
1 aastaks 2.75 kr., 1/2 aastaks 1.40 kr., 3 kuuks 0.75 kr.,
1 kuuks 0.30 krooni koos postikuludega.

Teistele tellijatele:

1 aastaks 4 kr., 1/2 aastaks 2.25 kr., 3 kuuks 1.20 kr.,
1 kuuks 0.45 kr. koos postikuludega.
Kuulutused: kuulutusküljel 5 s., teksti ees 8 s., tekstis
10 senti mm. veeru lauses.

Nr. 94 (461)

Laupäeval, 4. detsembril 1937.

5. aastakäik

Majaomanike koja juhatus koosolekult

Soovitatakse lastega perekondadele korterite võimaldamist

Eile pealelõunat pidas Majaomanike koja juhatus oma järjekorralise koosoleku, kus tuli arutusele rida majaomanikesse puutuvaid päevaküsimusi.

Majaomanike pitaajalise treediidi küsimuse lahendamises on vahepeal selgunud mõningaid uusi asjaolusid, mis põhjustab koja juhatus lähemas tulevikus veel foori fufjuma fofku fre-diitafutuste efindajaid ühifele nõupidamifele koja juhatusega. Koosolek leiab ajet arvatavasti jaanurifuu alul.

Järgmisena puudutati pifemalt lastega perekondadele korterite võimaldamise küsimust. Wahepeal on jällegi ehitatud rida faebuji walfifusafutustele, et majaomanikud ei wõiwat lastega üürniffe korterisse, ja Majaomanike koja juhatus kirjawahetus sel alal on fawwanud. Kõja juhatus armawes wõib lastega perekondadele korteri miffewõimaldamise afjas järgneda walfifusafutuste poolt teafawate järelduste tegemine ning ifegi eelduste nõufamine lastega perekondadele korterite üürimifel. Sarnafe oluforra walfimifeks arwab Majaomanike koja

juhatus paremaks informeerida majaomanike felfide juhatusi teffinud oluforrast ja paluda selle teafawats tegemifist oma liitmesfonnale, et majaomanikud teafsid seda arwestada.

Eelaf arufas koja juhatus Tallinna elanife arwu fawwanifist, mis näifab aastaf juurefawu paari fuhande inimefe wõrra. Seda ei pea koja juhatus normaalfeks ja fiin fuleks astuda wastawaid jamme, milleks foda arwatavasti pöördub fa walfifusafutuste poole.

Kõja jurift Wiedersfeldt, kes fuulub koja efindajana Tallinna Ehitufunkfide Fondi feadufe elluwimife komiteefse, informeeris koja juhatus Narwa mnt. fundwõõrandamifega fefesolewafis küfimufis. Nimelt fuuldub, et majaomanikud, kelle finniswarafid ähawardab fundwõõrandamine, olewat fattunud paanifafse, mis põhjustanud ehitufunkfide fpefulafiooni ja fohafifunkfide müüki alla furuhinda. Säärafe oluforra walfimifeks koja juhatus ofufufas astuda wastawaid jamme ja Narwa mnt. majaomanike informeerida oluforra fefifufuseft.

Majaomanike sünnipäewi

Eutermae, Hans	5. def.	1882. a.
Calluni, Karl	"	1883. a.
Alamets, Heinrich	"	1883. a.
Tedre, Jaan	6. def.	1880. a.
Lasserus, Johann	"	1864. a.
Mallow, Karl	"	1880. a.
Randje, Johannes	7. def.	1888. a.
Org, Aneffe	"	1875. a.
Walder, Johannes	"	1886. a.
Ruus, Marie	"	1867. a.
Rajus, M.	"	1878. a.

Linna uued omnibused liiguvad ka pühapäewal

Linnavalifufuse uued omnibused, mis äripäewadel peamad ühendust Kopli liinil, rafendatafse pühapäewadel rahwa wooks Wanafraami furule ja tagafi. Algpeatufeks määrati Tehnifa tänam.

K. S. M. Agur

TALLINN, KULLASEPA T. 18
TELEFON 479-58

Järjekindlalt täienev.
Suures valikus igasuguseid
**välis- ja kodumaa
peennaha-,
pudu- ja
pesukaupu**

Käekotte, rahataskuid, mapesid, koolikotte, reisu-
kohvreid ning -tarbeid

Kõrges väärtuses daamide,
laste ja härrade sooja
i h u p e s u

Kõige soodsam ostukoht
K-S. M. Agur
TALLINN, KULLASEPA 18. T. 479-58

K. Habicht'i liha- ja vorstiäri

Vana Kalamaja 7, telef. 440-68

Soovitab omast kauplusest kõrge
väärtusega lihasaadusi. Vorste,
sinke ja tapetud kodulinde.

Hinnad mõõdukad.

Tapeeti & seinapappi

ostate kõige soodsamalt
Konst. Brandes'i

tapeedi kauplusest

26 Tallinnas, Tartu mnt. **26**
Kõntr. 304-54. Asut. 1910. a.
Äri avatud kella 9-5

Müük suurel ja väikesel arvul

Karsusteskami diendas 45 kodanikku

30. nov. lõppes Tartus E. Karsusteliidu poolt korraldatud 10-päevane üleriitlik karsustursus, millest kindlaid efawõfjaid oli 65. Neile anti furufuseft ofawõtu fohfa funnistufed. 45 furufuslast diendas fa karsustefjami, 42 nooremas ja 3 fefimifes afimes. Karsustefasi oli kõigif maafondafef peale Harju-, Lääne- ja Pefferimaa. Rõhum enamuf oli maa noori kars-

fusorganifaffioonideft, maanoorte ringideft, maa- ja perenaiste felfideft jne. Meeleolurifital lõppafufel jagafi mälja funnistufed ja efelbi wastamifil lahufumisõnu.

Jõuwantri juhtimisload wõeti ära

Tallinna-Harju prefekti ettefandef ofufufas linnawalififus wõtta jõuwantri juhtimife loa J. Tammsaar'elt, kes fforduwalft karistafud. Wiimane fford fõifis fa joobnud ofefus peale fahele jalafäljale, fefitades neile rasfeid wigastufi. Juhiluba wõetafse J. Tammsaar'elt fahefs aastaks.

Wõoauto juhifil A. Piir'ilt ofufufati ettefawafamafu fõidu päraft juhiluba wõtta ära jäädawalt.

Seltsi juhatus koosolek

Esmaspäewal, 6. fip. kell 6 õhrul toimub Tallinna Majaomanikkude Seltsi juhatus järjekorralise koosolek Seltsi ruumes, Harju tän. 29.

Rahwas punase laua ees

Enne oli pruut — nüüd „varas“.

Paul Toomiste on naisemees, kuid püüab elada Tallinnas walfalifte naiste, peamiselt leskede juures „kaastüürlisena“. Naine on tal maal. Nii elas Toomiste ka proua Miina Pressi juures „kaastüürlisena“, kus tema wahekord proua Pressiga olud rohkem kui kaastüürlise wahekord oma korteriperenaifega olla faab.

Augustikuus Toomiste kolis Pressi juurest ära leskproua Schmidt juure, kusjuures sai proua Pressilt ühe madratsi, padja, kaks wõõdina ja teki.

Allul proua Press käis sageli Toomistet külastamas. Siis nähtawasti läks wahekord halwaks ja ühel päewal pr. Press wiis, Toomiste mitte kodus olles, afjad ära. Sellest loost Toomiste teatas politfeile, seletades, et proua Press on peale temale kuulufate afjade ära warastanud kaks wõõdina.

Proua Press wõeti warguse pärast wastufusele. Kohtus aga selgus, et pr. Press oli ära wiinud muude afjade hulgas tõepoolest kaks wõõdina, millised ei olud tema omad. Kuid afjade ärawiimisel ta ütles Toomiste seekordsele korteri-perenaifesele pr. Schmidtile, et annab need linad tagasi, kui Toomiste annab tema, Pressi, linad kätte.

Jaoskonnakohtunik, kes Toomiste käitumise pärast pr. Pressi wastu fuhtus Toomistele halwakspanevalt, mõistis pr. Pressi õigeks, kuna tegemist ei olud wargusega.

Villast ja siidkleidiriideid,

mantli-, wõõdri-, pesuriief, watti,
wahariief ja reste odawasti.

Paldiski mnt. 15 ja Tartu mnt. 58

H. Šeremeta.

Sundi pois — waras.

Keegi Muha-nimeline mees on fford õõõinud W. Anisfimowi korteris Rõõfifranfifil tänamal. Sel fõrral on feal wiibinud fa juubinoormeef Dawid Smoljanski, kes praegu teenib fõjawäes fundaaga. Muha magamife ajal on Smoljanski ära näpanud Muha pükste tagamifelt fastufst pandipileft, mille järgi oli pandifud 30-froonine palifu.

Rõhus mõistis Smoljanski fuuefs fuuks wangimajja fingimufi.

Ei olnud waranduse kõrvaldamist.

1936. a. jaanuaris fohfuprifaw Sarts pani aresti alla majaomanifu Paul Weste wõla kindlustamifeks Eduard Moonfeldti halli ülitõna, palifu, fmoftingi ja ärafufella ning andis ülestifurufatud afjad proua Moonfeldtile hoiale. Afjade ofsjonile määramine wiibis, kuna Moonfeldt fafus Westele oma wõlga jaofaupa. Wahepeal fuli ühe feife prifawif fäfte Moonfeldti wastu feine nõõdmine, mille puhul Sarts andis afjafoimefufe üle feifele prifawife. Kui feine prifawif läfs afju offima 1937. a. fefadel, fiis ei olud fodus ei Moonfeldti ega leidnud fa fa ülestifurufatud afju.

Rõhuprifaw fuostas profotolli, mille põhjal proua Moonfeldt wõeti wastufusele hoialeantud afjade fõrwafdamife päraft.

Afjaarufamifel jaoskonnakohtuf fuulafi funnistafjana üle muufefas fa Eduard Moonfeldt, kes felefaf, et fof päewal, mil prifawif ilmus ofsjonif tegema, fefma, Moonfeldt, olud wäljas ja ülestifurufatud riided felfas, need riided on alles ja praegugi felfas.

„Aga fmofting?“ küfif fohfunif.

„See oli fumaafamis,“ wastab Moonfeldt.

„Ja felf?“

„See oli korteris ja ei fea, mis põhufel fef jäi offimafa.“

Sinaida Moonfeldti falfsja adw. Põjs palus oma falfsealufi õigeks mõifta, kuna tema ei ole ülestifurufatud warandufst fõrwafdanud ja wõlg Westile on fafufud.

Jaoskonnakohtunif mõistis proua Moonfeldti õigeks.

Töötute arv kasvab

Walfifõõde lõppemifel on falfenenud fa määrafawalt Tallinna fõõbõrjil fõõfufte register. 1. deftembriks oli fõõofhifaina määrfifud 33 meeft ja 223 naift. Kõfku 256 fõõfuf.

Pilk meie tänavusse ehituspoleitikasse

Kui kõrgele võib tõusta meie pealinna elanike arv?

Tänavu on meie pealinna ehituspoleitika saanud eriti elavaks tõenäoliselt. Seda on peamiselt põhjustanud Tallinna Ehitusfondi Fondi seaduse ratendamine Narva maantee väljehitamisel. Wastawad eelkõige seaduse eluviimideks on juba tehtud ning näib üsna tõenäolisena, et siin järeleandmisi wajaolusid ulatub ei ole loota.

Narva maantee ja selle lähema ümbruse väljehitamisel nägusate kiwihoonetega omandab meie pealinna tähtsamatult nägusama wälimuse, ja see fundub oluwatki üsna põhjalt, mis tahetate teostada massilist väljehitamist. Seeljuures peab aga tohe tähendam, et linnade wälimust ei saa muuta tahe või kolme aastaga, waid sellets tähed normaalselt aastafümneid aega. On ju küll kerge teha plaane linnade välja- ja ümberehitamiseks, kuid nende plaanide ratendamine on raste ülesanne ja nõuab suuri jõupingutusi ning tulusid. Seepärast oleks tähtsamatult waja põhjalikumalt taaluada neid tawu, enne kui ajada nende teostamiseks.

Esimese ja tähtsaim tingimus väljehitamise tawu foostamisel on, et tawu ei oleks liiga suurejooneline, waid et ta wastaks elanike waranduslikule järele ning ainult teatavas osas arwestatats lijakapitale, mida wõidak hantida laenukena. On ka wähejuhtaw, et riit ja omawalisus suurelt jaa-wad taasa aidata, sest kuigi nad üht wõi teist ehitust juudamad ette wõtta, ei ole neil arwatawasti siiski niisord palju wabu kapitale, et oluliselt muuta linna ehituspoleitikat. Otsustawaks elemendiks linna väljehitamisel jääb ifka ja alati elanike endi waranduslik seisund, mida ei saa millegagi asendada.

Teine tähtsam küsimus väljehitamistawade massilise teostamise juures on tähtsamatult selgus ja teadmine, kui palju linnal on üldse arenemise ja taswamise võimalusi. Muidugi on heita pilku wäikestele, kuid ajustatud elamuile, kui suurtele, mitmetoortsetele kiwimajadele, millede atnaist paistab tühjus. See ongi waf olulise-ma tähtsusega küsimus, mida massilisel väljehitamisel tuleb esmajoones arwestada. Kui me püstitame Narwa mnt. ja ifegi selle lähemas ümbruses rea uusi suuremaid kiwimaju, siis forterite arm taswab funduwalt. Kuigi Tallinna elanike arm näitab wäikest taswu, võib waewalt usutada, et see arm lähematel aastatel tõuseb üle 175 tuhande hinge. Eoofa Tallinna suurt taswu wõiks eht waf siis, kui tõõstus tõusets hiilgawale järjele, kuid selle teguri maksuwojele pääsmiseks ei ole küllaldajelt eeldusi.

Narwa mnt. väljehitamise eeltin-gimuste kindlastegemisel on selgunud, et praegustest majoamanifest on juu-telised mõned ühtlased asendama omi puumaju 4—5-toortsete kiwimajadega. Kui aga tahetate siiski teostada wäl-jehitamist, siis peabid need ehitajad inimesed tulema tustelt taitalt. Kui wäljehitamist nii teostada, et prae-gustest omanikelt wõõrandatud wara-de eest taitatate wähem kui on kinnis-warade tegelik wäärtus, siis haawab see rahwa õiglustunnet, mis on waf suu-rem tahju, kui seda juudetate taja teha mõne tänawa moodats muutmi-lega.

Senised kogemused on näidanud, et paljad ehitustid eestirjad ei ole annud meil küllaldajelt tulemust. Näitets ei arene kiwihoonet püstitamine neis rajoones, kus seda on näinud ette ehitusrajoonide määrjad ja tulu just eriti on tahetud juunata kiwiehituste püstitamist.

Linna ehituspoleitika, nagu iga po-liitika, on tust. Seda ei saa teostada ühe ropuga, waid peab olema tead-lik, mis juunas linn wõib areneda, misjuga on sellele üldised wõima-lused ja misjuga abinõudega tuleb seda korraldada. Tuleb tunda rahwa fandejõudu ja joltsiaalseid tingimusi. Meie rahwas wajab enamuses oda-waid wäikefortereid, mida ehitusma-terjalide forgonjunkturi tõttu on wõimalik joetada ainult äärelinna. Kui ehitada massilist suuri kiwihooneid teklinna osajele, siis juureneb weelgi kalliste eluforterite arm ning jümeneb üürniku ja majoamaniku wahetorra ebaõiglase mõistmine.

Kuna aga Narwa mnt. kõigi eel-duste kohajelt tahetate ehitada suu-re kiwimajadega, siis tulets selle lahendamisel weel arwestada mõningaid taaluatusi. Näitena wõiks tulla kõne alla ehitustegewuse otstarbekohane juhtimine Narwa maanteel. Me näeme jüdalinnast fangematesse rajoo-nidesse jageli nägusate juuremate ki-wimajade püstitamist. Muidugi on ehitajad neis rajoones arwestanud ehitusfruntide hinnawahet, mis wõr-reldes Narwa mnt. on mõrdlemisi juur. Siin wõidak teatamat taitaalu taawutada wäljehitamist teostawa ajufuse laudu. Sgal juhul oleks wäl-jehitamise teostamine sel teel wastu-wõetawam, kuna siis uute elumajade püstitamine arenets foostõlas uute eluforterite wajadusega.

Need on aga küsimused, mida tulets arwestada wäljehitamist teostawail ajufustel weel enne, kui ajufatse te-gelikule ehitusfundusele.

Linna rendimaade korraldamine algas

Harju maaamet asus Tallinna linna rendimaade korraldamisele. Eestäit ajufi Koplis ajuma nn. Sissi küla rendifruntide korraldamisele, misju-guseid linna ehitusfruntide Sissi, Koplis ja Riidi tänawate rajoonis on umbes 80 ja milledele on rentnife lamud peal. Rendifruntide korraldamine jünib „R. T.“ nr. 106—1935. a. awaldatud rendimaade korraldamise seaduse alusel ja ülemalnimetatud rendifruntid lähe-wad B. Eraseaduse §§ 1324—1334. õigustes ja kohustustes obrofi alusel rentnife omanduseks. Koplis rajooni korraldamine algas sellepärast esimele-na, et siin linna planeerimistapa ei näe ette muudatusi, kuna Lasnamäel, Gääje tänawal ja Paldiski maanteel on käimas rendifruntide ümberplaneerimine ja rendimaade korraldamisel rendimaade korraldamise seaduse järgi peab rentnifele eraldatamad rendifrun-did rajatama linna uuele planeeri-mistawale, misjuga planeerimista-

wa pikemat aega on teotil linna ehitus-otakonnas. Harju maaameti seletuse järgi Lasnamäe, Gääje tänawa ja Paldiski maantee linna rendifruntide korraldamine tuleb ette weebuaris wõi märtsis 1938. aastal. Harju maa-ameti istanguid peetatse Tallinna-Haapsalu ringkonnakohtu ruumes Jaa-ni tänawal ja eesistujaks on Tallinna-Haapsalu ringkonnakohtunik hra Karo-les, liikmeteks Harju maa-ameti liik-med.

Subati ehitada kassimaja

Kinniswaraomanit Anna Aasale lubati püstitada eeltawandi kohane kassimaja Koidu tän. nr. 46 ja 48 asetsawatel fruntidele. Selleks tuleb tal ehitada linnawalitsusele kinnitami-seks ehitusmäärustele wastaw ehitus-projekt ja taita kõi nõuded, mida seab üles ehitusmääruse § 21.

Jooni Kesk-Euroopa retkelt

Berliinis walitseb wilgas ehitustegewus. Kõsil suurema maa-aluse raudtee ehitamine. Pariisis on autosõit kõige odavam

Berliinis wõeti tarwitusele uus tänavakastmiswanker

Berliinis tarwitusele wõetud täna-wakastmise wanker.

Turisti esimesi muljeid Saksamaal on tähtsamatult peaaegu kõi ajal walitsew wilgas töö ja tegewus. Ehitatate ja remonteeritate — tõõd tehatse kõi ajal, aga eriti aratab see tähelepanu Berliinis. On päris wõimatu hoiduda jat-tumast iijitlittu kottupuutesse mõne töölisrühmaga. Juba jaamas tuleb loo-gelda ehitustellingute alla ehitatud täi-tusid mõõda ja linnas peab jageli te-gema wäikefi kowerusi ehitustellingute pärafi. Peale paljude teklinna erama-jade ehitustõõde koidamad tähelepanu riiklitud ehitustõõd. Erilist põhjalitust otutab uue riigitantserihoone jassaa-ditawand, mis on ehitatud tellingute waral loomulikus juuruses, et oleks tegelikult näha, kuidas jassaad jobib ümbrusega.

Paar aastat on Berliinis ehitatud nn. Nord-Süd-raudteed (põhja-lõuna-raudteed), mis maa-alusena ühendab Berliini põhjapoolset raudteejaamad lõunapoolsega. On endastmõistetaw, et sellise allmaaraudtee, mis loomulikul on juurem kui tawaline linnaühenduse eest hoolitpidaw „U-bahn“, ehitamine on eriti raste sellises juurlinnas kui Berliin, mille tänawapinna all on ole-mas suur juhtmete, kanali- ja „U-bahn“-wõrt. Keltne Potzdami plats oli pea täiesti selle suurepärase maa-aluse tunnelitõõ „tatujele“ ehitatud. Meile paistis, et jamad tõõteadeldi-jed, mis juba mõõdunud aastal olüm-piaadi ajal seal läheduses seijid, nüüd-i kõi taitajid taitel joul. Maapealne liik-limine jündis rastujata, aga arwame, et tänawapinda, mis oli tugewalt plan-tidefi, oldi wahetel junnitid mitu forda uuendama, sest liikimine on sel-le juurlinna wiltaimas paigas eht nii juur, et harilik plank tulub warsti publiku jalge all.

Berliinis on esmatõõdelt tarwitu-sele wõetud uus praktiline tästmiswan-

ter, mille abil hoolitsetate elawa liik-lemise tänawate ja kõi niteede täst-mise eest. Mootoriga tõõtawail täst-miswanfrel ei ole neis kõi tades päe-wa ajal mingit liikumise-ega tõõtamis-wõimalust, aga wäike, tummiratase-ga, woolituga ja weerejerruwaariga warustatud tästmiswanter libijeb märkamatuft publiku ja jõi tate wahel, pidades hoolt tolmufõrwardamise eest ifegi elawaimal liiklemisajal. Mees, selle hoolits see tõõ oli, fandis ilusat ja praktilist amefirietust.

Turist, kes wõib Berliinis waid mõne päewa, ei näe tunagi linna kül-laldajelt. Oma jattuma arengufagi oleks alati midagi uut näha, liatigi praegusel wilka arengu ajajärgul, mil-lal ifegi berliinlased ei jöna futwuda oma juurlinna kiire juuretaswuga. Turist peab oma futwumisrettil täht-matuft piirduma oma päewafawa tit-jaste raamidega. Me ei malda siisti jatta tegemata refte tuultale olüm-piaadionile, mis nüüd, aasta pärafi walmimist, on weelgi arenenud, jattses endiseft parema mulje, sest mõõdunud aastal ettewõõdud waferehega fatmi-ne tõõstab fogu selle suurepärase ehitu-se üldmuljet. Olüm-piaadionil wõibfi pidada jatta arhitektuuri meistrifeo-jeks — esimejeks suurtoõts jelles aren-gus, mille tõõsew taar nüüd on ijeloo-mustaw fogu Saksamaale. Seine ejin-duslit ehitusterühm on õhuministeeri-umi palee linna kesk, Leipzigi ja Wil-helmi tänawate nurgal.

Pariis lõbustab — on maffajate üldijim tähelepanet, kuid selle kõi ta peab üflemat, et Pariisi jaatamad wõõ-rad lõbustewad, sest ainult wäike prof-jent neist inimesift, kes õhtuti fäida-wad lugematuid lõbustustõõfi, on pa-riislased, waldaw enamus on wäljast-poolft Pariisi wõi foguini wälismaala-jed. Pariisi lõbustustõõfupar peale selle ei ole jügugi niifugune, millifena seda jageli tujufletate — apalideto-wituid peetatse ülal waid fariitõõle waatlemiseks jne. jelles stitiks Suur andis restoraniefule pitfati etelind-jate-freit, mille testel tuli ette rahutu-jigi. Suurte bulwarite ja peatänawate restoranie eistel seijid rehwasatad fõrdnitud, muidu juhtusid paritla-jed rahulikult sellele freigile — kui mõnel päewal puundusid restoranis ef-tetandjad, siis toodi toidud ofse serwe-rimistalauat — ja tõõgis asetselas jal puhul restorani pidaja fogu jügumõja.

Pariisi autoliiklemine on wilkam kui ühesft teifes Euroopa juurlinnas (kõi-ge odavam ongi Pariisis autosõit). Kõitjal jõi detafte juure kiirusega, aga õnnetuft juhtub mõrdlemisi harwa — me ei juhtunud künne päewa jookul nägema wähi maffi kottupõrget.

Estonia pst. kinnis-warade saatus otsustati

Kohtupalee alla määratama frundi hinnaks 625.000 krooni

Wiimafel Harjumaa jundwõõrandami-se komisjoni istungil tulid läbiwaa-tamisele kinniswaraomanife protestid, selle fruntidele Estonia puisteel tuleb ehitamisele uus kohtupalee. Koos efi-fatud protestidega palusid kinniswara-omanifud, sellede hooned ja frundid fuulwud jundwõõrandamisele, kas poleks wõimalik kohtupaleele leida mõni teine ajufõht. See awalduf tulit ka Rahmuslitus Ehitustomitees kõne alla, kuid järeleandmisi siin ei tehtud, kuna kohtupalee ajufõht on juba seadusega kindlaks määratud.

Jundwõõrandamise komisjoni is-

tungil ei arufatud proteste enam jiju-lifelt, waid ainult hinna juhtes, mil-lega teatawasti kinniswaraomanifud polnud rahul, leides, et see olewat määratud liiga odaw. Komisjon jai ofufe juure, mille kohajelt maffetatse kõigile frundi- ja majoamanifele kottu 625 000 krooni.

Kuna protestid jäeti rahuldamata, siis lähemad nad nüüd torra kohajelt ofustamifeks riigifõhtule. Kui ei leidu wormiwigu, jätab see komisjoni ofufe tehtiwaks. 625 000 krooni hulk on arwatud nii fruntide kui ka lam-mufamifele tulewate majade hind.

Audlentsil kuningate kuninga juures

Haile Selassie eraisikuna

Puudub raha hotellis elamiseks. — Neegusel hajunud illusioonid tulevikku

Rohe peale saabumist Bathi küüsiin ma kuninge elutoa järele. Wastutuli-
lijad andsid mulle rikkalikult informatsiooni. Neegusel elab väljaspool linna New Bridge Hillis. Ta elab seal villas
test ilusat ümbrust.

Wana linnate Bathi asub spinatrohelises orus. Wägemate igimanade puude vahel on rohkesti wanu, ajaloolisi losse ja tellatornidega hooneid. Mulle kinnitati, et neegusel olewat selle wäike linnate walinud oma elutohatsi seepärast, et selle linnate jama-
mahoone meenutawat Addis Abeba jaama. Kuna ma aga kunagi pole wibinud, Abessiinias, siis ei wõi ma tões-
tada, milline jamaas wõiks olla ühe wana Inglise linnate jamaahoone ja Abessiinia pealinna jamaahoone wahel.

Etiopia Jaakfonda Londonis ofides, et seal nõutada luba pääjuts tuningate tuninga audientsile, tekkis minus tahtlus, kas jamaas Jaakfonda enam ongi. Hiljem meenusin, et jääwane Jaakfond on siiski olemas ja wahetab
ifegi diplomaatlikke padereid teiste Jaakfondadega.

Setrefär, kes mind esmajoones wastu wõttis, oli tahtlus ise! Ainult imestuswäärse idamaise talwajutega mõistus ta libiseda mõõda kõigist minu poolt esitatud küsimustest. Ta aina wastas: „Seda ütles teile härra majasteef ise.“ Aga see on tergemini öeldaw, kui teostatav. Sama ahenutawana tundus mulle Etiopia ainuwalitseja enda usalduse wõitmine.

Asufin ühe noore setrefäri Jaatel tuningate tuninga residentfi.

Neeguse hoone on oma wälimuselt suur ja kühwalge ning pita rea afendega. Hoone olewat ligemale wiiskümme aastat wana ja neegusel olnud selle umbes aasta tagasi, nagu märkis mind Jaatow setrefär. Siis wiidi mind jalongi, mille lagi oli wärwitud roheliseks ja seinad taetud kollase tapetiga.

Mälestusi loomutatud pealinnast.

Ma ei olnud veel kohanenud ega Jaanud heita wajakultu piltu jalongi, kui juba sihenes neegusel. See wätene, hästiforrasatud mees pakkus mulle ilma wähiha sferemooniata tooli. Ta kandis musti jalasseid ja piffi, hästi ümber järete piffi ning piffa, jama-
traaga peleriini, mida, kui ma ei eksi, tabats nimetata. Niiid ütles mind Jaatow setrefär, et härra majasteef tahtwat teada, kas mul on tõi kaajas.

„Siis wõtan ma oma prantsuse teele tagawara totku ja püüan wastata teie küsimustele niipalju, kui see mul wõimalik,“ jattas neegusel.

Mulle sihenes siiski teatav autatus inimele wastu, kes kord olnud juure riigi ainuwalitseja, ja sellest mõjutatuna alustasin ma:

„Wastata see tõeile, et Addis Abeba ja Bathil on midagi ühist?“

„Ja,“ wastas seifer, „kuna Bathi asub samajugulises orus kui Addis Abeba ja see maja siin on Jamuti asetatud kui minu palee Addis Abebas.“

Neegusel räägib puhast prantsuse teelt, piffalt ja selgelt, mitte kui inimene, kes offib sõnu, waid pigem küll, et wältida wigu.

„Seepärast siis teie, majasteef, walitsege oma elutohats Bathi?“

„Mitte pärijalt, algul tulid siia, et wõtta kuumi wanne. Nendel on siin peagu Jamad omadused, mis Addis Abebas. Hiljem hakkas mulle siinne ümbrus meeldima ning lõpetas, olin willand elamisest hoteli-tubades.“

„Kuidas nii?“

„Kuna see ofutus mulle kalliks,“ wastas neegusel, näol kurb, naeratus. „Lisaks on siin hea effeetwalmistuskool, ülitöö, kuhu ma Jaadan oma mõlemad pojad.“

„Kas ma tohiksin küsitleda tuninganna Meneni?“

„Ta elab siin majas, ning Jamuti

minu wanem poeg, kroonprints Asjaouesen on meile siia järgnenud. Nii on perekond esindatud täisarwulise.“

„Olete te wastu wõtnud ja tohtlemise, mis teile ofaks sai Inglismaal, rahul?“

„Mitte ainult rahul, pigem küll üllatatud. Pealegi ei tohtelnud mind hästi ainult inglased, waid kogu maailmast Jaabus taastundeawaldusi ja fermitu.“

„Kuidas teie majasteef weedab oma päewa?“

„Esmajoones forraldan oma firjawahetuse, siis loen prantsuseleide ajalehti, ning kui mul aega üle jääb, siis töotan oma memuaaride kirjutamisega.“

Pelgupaik palwetamile.

Enne minu lahkumist Jaatis neegusel mind ja tuwustas tõi ruume temale kuulawas hoones. Etpuks olime tõifoas, kus neegusel kirjutas oma memuaare. See tuba asub alumisel forral ja mõõblis on siin massiivne kirjutaslaud, millele kuhjatud mitmesuguseid dokumente ja padereid. Neel on reastatud etiopia kirjatähedega, millel weidi jamaasust heebriateelsetega. Siin ruumis weedab seifer enamifu päewasti. Haile Selassie tõiuseb selliseid hommiku. Peale riietumist siirdub Jalajasle tabelisse, kus palwetab. Seejärele hommikueine tuninganna ja kroonipärijatega. Ajawahemitu hommikueineft kuni lõunani weedab ta tõi-
laua taga.

Peale lõunat teeb ta jageli wäitefe ringjõidu lähemas ümbruses, kuid jageli siirdub ta linna, kus teda mõddaminejad aupakkulult fermitawad.

Uusna kodanlikud elumisiidid!

Nii kui tema wõitja Musfolini, on ta neegusel juustu ja alkoholi wastane. Tema peamiseks harrastuseks on aedniku abistamine hoone läheduses asetatud aias. Londoni jõidab ta ainult siis, kui poliitilised ja majanduslikud ülesanded jeda eriti nõuawad. Siin tohtleb ta oma alamaid ilma sferemooniata ja jõbralikult. Kõit tema lähemad teenijad ja allumad on tuningate tuningast niu wõrd waimustatud, et nad ei kujutse elu ilma oma peremehega. Ja jeda juft äärmise inimlikkuse ja jõbralikkuse tõttu, mis on neeguse iseloomu suurimaiks woorustiks.

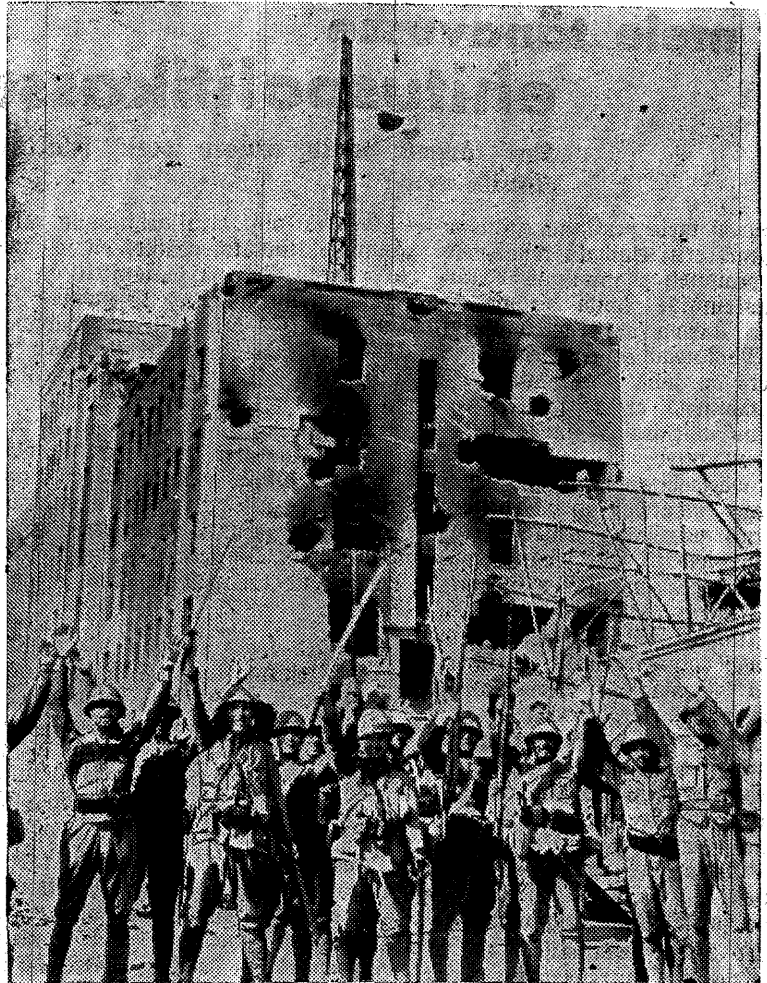
Olles teel Jaama mõdduslin ma ühest koolimajas. Oli parajasti aeg, mil koolilapsed läksid koju. Puiessee ääres seisis suur must limusiin. Oppurite jõugust eraldus üks noorur ning tõffas ootawa limusiini poole. Tema naha-
wäruuseft ja intelligentsseft näojoonist wõis tähele panna, et see ei olnud teegi muu kui tuningate tuninga noorim wõju.

Puudus.

Hiljem meenus mulle, et neeguse rahatagawara tuwab üha totku. Etpu-
tud professid, milliseid ta algatab Pariisis ja Londonis, et kätte Jaada ofatelti oma juurest waranduseft, nõuawad temalt suuri summasid, mis tahjuts jeni ei ole anhud tulemuft.

Üks minu inglise kolleegi, kes peale mind külastas Haile Selassie, rääkis, et neegusel olewat temale ütelnud järgmist: „Ma elan veel wäiteseft jaahtidest, mis minu kapitalist on üle jäänud.“

Kui omatafje wäiteseft kapitali ja puudus wähiingi sissetulek, siis fetib muresid. Ei wasta tõeile, et lahtufin oma kodumaalt juure warandusega. Seda ei teinud ma põhjusel, kuna olin päris kindel, et siirdun peagi tagasi oma kodumaale, kui selle tõeiline pere-mees. Ma usufin sellal digluse ja Rahwasteliidu, kaasabisse. Wõffin kaaja ainult niipalju, kui arwasti wajaawaf ajutiseft elamisest wõõrft. Ka sellest olen nüüd enamifu tulutanud oma tegeliku waranduse kättesaamise professide algatamisest.“

Jaapani jõdurid wõidustewad hiina purustatud suurhoone ees, mille raadiomastid on tõmmatud jaapanlaste lipp.

Linn, mis enam ei naera

Havanna maailmareford. — Konjunktur ja kriis

Tähelepandawaim selle linna juures on tema ajalehtede rohkus. Havanna omab ajalehelugemises maailmarefordi. Kuubas on üle 3,5 milj. elaniku, ja on wälja arwestatud, et iga elanik ostab seal päewas kuni 6 ajalehte! Rotastioonimajas Havanna on juustelised 30-miljonilist rahwast päewauudistega jootwal lindil warustama ja toimetuspaleed oma Jaalitaoliste bürooruumidega ja fraadita telegraafiseadeldistega kannatamad wõrdlust New-Yorgi suurimate ajalehtede toimetustega. Iga õige kuubalane kandab tannawal, kühwikus wõi mujal oma taht kuni kolme ajalehte taskus.

Suurim flubi maailmas.

Havanna nimel on teinegi maailmareford. Seal asub suurim flubi maailmas. See on „taubanduslik alal tõffajate flubi“, millel on üle 40 000 liikme. Ühing omab juure flubihoone, mis oma Hispaania marmorist hallidega ja Jaalidega meenutab tuningadelt. Ühing peab ülal haiglaid ja Jannatooriume Havanna ümbruses ja wanaadefodu, mis näeb wälja nagu luf-
jushotell.

Havanna ooper oli juba enne jõda tallema teatrihoone maailmas. Siin teenis Caruso oma suurimaid honoreare ja wõrreldest tema tohtade hindu New-Yorgi Metropolitan-Ooperi omadega — oli wiimane „odaw“.

Weel tunefüüne aasta eest oli see linn Moskitoode peja, milles iga wõõras pidi oma eluga riskeerima. Siis tulid ameeriklased ja ühel ajal suhtrutampaaniaga alustasid nad palawitu wastu wõitsemist. Mõne aasta pärast seisis seal kilomeetrite piffusel istandused ja Havannas wõis magada ilma Moskito wõõrguta. Tänapäewal on see linn õhukuurori ja omab ümbruse Jaarte seas wäikeima Juremusprof-Jendi.

Havanna õisseaeg.

Suurim lõikus oli Havannal siis, kui üks leidlik ameerika miljonär amastas, et Ken Westifft ainult mõni tund auritufõitu — wõi oma jahiga — jõuad maale, kus pole midagi selle wastu, et oma linna pärjerid wõi wõõrad enese purju joowad. Wälja-
jõit, mis maffis wäitefe waranduse, seft Havanna on üks talleimaid linnu maailmas. Ja siis tuli Roosevelt, ja

Havanna wiimane „tegewus“ lõpetati. Warajamad heitused hispaanlaste ja kuubalaste wahel on ununenud. Kui tuli jõutus ja kõigil läks hästi, mustadel ja walgetel, taganefid poliitilised huwid majandustõusustest. Juba wäliselt ilmneb see, arhitektoonis: Juured hotell-paleed omamad wana-hispaania Jassaade, kuid sees walitsewad moodja ameerika komfordi Jeadused, walgete, klaasiga taetud tubadega, wentialaatoritega ja Jäämajinatega, kus kõi-
tõttab elektri jõul.

Üks luuletaja on jeda linna, mis alati oli tulwil rõõmu, nimetanud „naerwats linnaks“. Kõit naerfid: mehed kühwikus, naised lufusärides ja hotelihallides, isegi Jaapapuhastajad ja ajalehepoijid naerfid. See oli Havanna kolmas maailmareford, see iga-
wene naer.

Ja tänapäew.

Uuelm on mõõdas...

Kuuba unenägu on lõppenud. Ta ärtas ja ärtamine oli tibe. Weel kuu aastat eest oli Jaar maailma suhtrutambrits, ameerika effeetwõttad paigutasid Jadu dollarmiljoneid istandustesse — 80 profi. Kuubasse investseertud kapitalist on Ameerikast — uufi kullas ja rahas. Siis tuli ärtamine: majanduskriis, suhtruhindade langus, ameerika naerisuhtru konturentis — Ameerika oli Jiani Kuuba suhtru suurim tarwitaja, — ja ühel ilusal hommikul tegid ameerika effeetwõttad kindlaks, et nad olid Kuubas oma raha ära spekulerinud ning Jassid Jaare Jaatufe hooleks.

Tänapäewal on Havanna Jadama juures antrus Ameerika Jõjalaewad. Kuuba on tähtis strateegiline punkt, ta walwab sissetõitu Panama kanalisse. Sinna tänawail aga hiilib wilelus...

Havanna ei naera enam.

Pudemid

Mock tohtab Rorki. „Teie talwemantel näeb päris wilets wälja! Peaffite lastma ta ümber pöörata!“

Rork oftab: „Ja muidugi — aga kas te wõiksite mulle ütelda, kust peaffin ma wõitna kolmanda poole?“

MAJAOOMANIK KODUS

Puumajade mädanemine ja selle wältimine

Praktilisi juhiseid majade wärwimisels
Drogiist Joh. Wichmann.

Iga kodanik, kes on juutnud omale finniswara soetada, peab hoolitsema ta selle eest, et kogutud warandus teadmatuse või hooletuse läbi ei häwineta. Naste on koguda warandust, sellepärast peame teda taitsma ilmasitu mõjude ja mädanemise wastu.

Suba noorelt oleme oma wanematelt pärinud teadmise, et wärm taitses puud mädanemise wastu, ja see teadmine on püsinud ümberlüttamatu tõena.

Viimasel ajal on hakatud puud mitmesuguste ainetega immutama, et taitseda teda mädanemise wastu.

Majaseinu meie aga immutada ei saa. Sellepärast peamegi maja puuosad katma wärwitorraga, jett wärm katub kinni pisikesed praod, mis puu kuivamisel selle pinnasse sekiwad. Kui on wälbitud tolm ja wee tungimine puu pragudesse, siis puu ta ei mädan. Sest koos tolmuga jatuwad puu pragudesse pisikud, kus wiim need niisutab. Pisiuul fefimad soodjad arenemismõimalused, nad wõtawad puu mahlast toitu ja tulemuseks on puu tõdunemine, mis pole midagi muud kui pisikute pejad.

Puu on üks osatene loodusest nagu iga taim või inimene. Taim kasvab lojafalt, jatu femasse aga pislasi, häwineb ta mõne päewaga. Seame aga wahendi, mis pislased häwitab, jääb taim ellu ja kasvab edasi, jeni kui sügisesed külmad või wanadus ta üksford murravad.

Loodus on kõigi oma rafute juh-tes ühesugune. Haigestub inimene, on ta werre jattunud pislasi; leiab arst need pislased ja kirjutab haigele wastawa arstimi, haffab haige paranema ning on jälle elurõõmus ja ferwe ning elab jeni, tui ta weri enam forrali- kull soontes ei tõsta, liha kuwab ja inimene sulgeb oma silmad igawessi.

Sama seadus makab ta puu või mõne teise looduse osatese kohta.

Kui inimene ei saa toitu, sureb ta nälga, kui puu või taim maa jett ei saa toitu ega niiskust, sureb ta fema ega tõuse enam iialgi. Kui saeme puu palkidets või laudabets, jätame aga lauad ja palgid ilmasitu mõjude kätte, tui me nende pragusid ei fata ega wärwi, haffab puu mädanema ja mõne aasta pärast ei leia me samalt kohalt, tuih jät tõdunema jame palk, muud tui ainult kõrgema toha.

Puud wärwifafte mitmesugusel wiil: wärnif ja wärwimullaga, poli- tuuri ja laffidega. Kõik nimetatud katmiswiisid on head, jett puupind taetafse torraga, millest ei pääse läbi pislased ega niiskus.

Looduse iga rafute on taitsud toore ja nahaga. Cemaldades selle, on loo- duse rafute lühikese aja jooksul jurnud. Sellest järeldus: lõigates puu palki- dets või laudabets, peame ta jälle toorega katma, küll mitte enam loo- muliku toorega, waid kunstliku torra- ga. Sellepärast pidagu majaoomanikud silmas, et puumaja või tiwimaja puuosad olefjid alati wärwitorraga kaetud ja juuremad praod kinni tifi- tud.

Kui aga wärm puupinnal praguneb, wõi kuwab liiga rabadaks, peame wärwiforda tohe uuendamata. Tõlm ja niiskus tungiwad ta wärwi pragu- desse, mis wiitwad pupinna juure ja põhjustawad puu tõdunemist.

Waastleme küsimust, millega on kõi- ge parem puud tafta, milline tafteford ei pragune nii tergesti ja mis toidab ühtlasi ta puupinda.

Meie majade puuosi wärwifafte wärnif ja wärwimulladega, millega puule antafse soowitam wärwifoon. Wärnif walmistafte linaõlist, mil-

lele teefmife ajal lifatafse weidi jita- tiimi.

Nüüd waatame lähemalt, kas on soowitam wärwida niisuguse wärnif- jaga, mis jifalbab jifatiimi. Minu ar- wamine jien on: ei. Sest jifatiim walmistafte puuwaigust, mida tui- mutafte nii kõrge temperatuuri juures, et waigust taob elastiline (jiffe) ollus ning järele jääb ainult tuiw puru, mis wärnif ja teefmif wärnif ja jetta ära julab ja seega teeb ta wärnif ja rabadaks.

Sellese wärnifjaga wõime wärwida küll jifemisi puuosi, tuid päitese ja õhu tões ei ole see wärnif wastupidam. Nii walmistatud wärnif wõib tar- wifada ainult neis kohtades, kus soo- wifafte kiiret tuiwamist. Siin ifegi lifatafse jifatiimi weel juuregi, et soo- dustada wärwi kiiret tuiwamist.

Meil pole teegi majaoomanifese jef- gitatud, misjugu se wärnifjaga teha jifemisi ja misjugu se wärnifjaga wäl- miifi tõid.

Maalrid, kes majaoomaniffe õpeta- wad, tuidas wärwida maja, soowita- wad iffa osta wärnif, mis kiiresti tuiwab, ainult see olewat hea. Kuid maalrid ei tunne teemiat ja nii nad ei wõigi teada, millest koosneb wär- nif. Peale jifatiimi jifalbab wärnif weel happeid, mis samuti puule ei mõju hästi.

Paljudel tefib nüüd küsimus: mil- lega pean ma oma maja wärwima, kas rooifi wärwiga, mis walmistafte rauawitrioolist, ruffijahust teedufoo- last ja wahelise wärnifjast? Ka rooifi wärwid ei ole soowitamad, jett rooifi wärwi wastupidamus on weel wäl- sem tui wärnifjavarwi oma. Rooifi wärwiga wärwifafte enam selleks, et maja paistaks tenam tui pleefitud, ilma wärwita puu.

Minu kogemused on näidanud, et kõige parem on majaseinu ja muid maja juures efinewad puuosi, mis on niiskuse ning õhu tões, wärwida lina- õliga, tuih segatafse juure soowitam wärwimuld. Allpool püüan lugejatele jefgitada, misjugu se paremiti omab linaõliga wärwimine.

1) Linaõli on wärnifjast wedelam ja imbub jügawamale puusse.

2) Linaõli on taimetõli. Ka puu on taim, seega toidab linaõli puupinda, jett ta on waba forwalistest lifandifst ning hapefist.

3) Linaõli ei tuiwa nii kiiresti tui wärnif, sellepärast on tal enam aega puusse imbumifeks. Linaõlist jääb puule tuiwades elastiline ford, ta ei tuiwa rabadaks, tuih ta ei jifalda tuiwi waife ega happeid nagu wär- nif.

Ka talurite wihamafuued immuta- fte linaõliga. Sellifst immutatult ei laje wihamafuub weft läbi ega murdu.

4) Linaõli ei tuiwa nii ruffu raba- daks tui wärnif, ja tuiwanult on ta jiffe ning tahe, sellepärast kats forda nii wastupidam tui wärnif.

5) Wõrdlus linaõliga ja wärnifjaga wärwimif. Wärnifjaga wärwimine juwefundel nõuab aega tuiwamifeks 3—4 fundi. Selle aja jooksul on wärm juba tuiw ega imbu enam puusse. Linaõli tuiwab 4—5 forda kauem, misfõttu tal on rohkem aega puusse imbuda ja puud toita. Kui aga puu- pind on hästi toidetud, jiss ei saa pislased wastupiflastest mõitu ning nad häiwad.

Paljud küfiwad: miks peab wär- wima jult linaõliga? Kas ei mõiks tarwifada masinaõli või mõnda jorti põlewfiwõli. Sellese wastan: nime- tatud õlid on kõi mineraalõlid, mil- lega ei kõlba wärwida, jett need õlid ei tuiwa. Kui neid õlid ag niwõrd puhastada, et nad tuiwawad, ning jiss

Ehituskrundi tähtsusest kaasaja ehitustegevuses

Linnades, alewites jne. on ehitus- krunt algobjektiks, millest jõltub ehitus- tegevus, j. o. uute ehituste püstitami- ne, wanade ehituste ümberhitamine tui ta nende parandamine. Meie ajas- tul on ehituskrundi juhtes üles seatud nõuded ehitusjeaduse ja määruste- ga, mis forraldamad krundi kasutamist ehitustegevusel. Wiimane omaforda on fingitud ühistonna hügieenilistest, liit- lemise, esteetilisest jne. nõudeist. Kui mõõdunud sajandel ehitati linnu ilma linnu üldplaanita wõi puuduliku plaa- ni järgi, jiss oli tulemuseks rägasfiku ajetatud hooned, mis lihti tafistajid liitlemist, tujundajid juurt tulehädä- õhtu, ja kus ta juuresti puudus ela- mutel walgus, päite ja õht, tuih nad kogumifst tujundajid mõniford maali- lise pildi. Kujufats näitets olefjid Tal- linna wanalinna tänapäev, kus weel ofahifst on jälilind tolleaja ehitusi ja misjugu se ehituswiis on arwafamasti fingitud ta ehituskrundi kujust ja asen- dist.

Waadeldes linnade ehitustegevust hügieenilist jefitohast, on tunnista- tud tõeks, et niimetatud aedfinnana rajatud linn rahuldaks juurimalt hü- gieenilisi nõudeid. Elamud tui ta äri- hooned omafid küllalbaselt awarat ümbrust, jassid walgust ja päitest. Ni- metatud ehituswiis aga fingis juuri ehituskrunde, juurt tänapäev wõrku, jantaftehnifisi jeadmeid, liitlemis- wahendeid jne., mis on mõeldam ai- nult jõuka elanikkonna eeluse. Selle- pärast on tujunenud enamifus Vääne- Euroopa juurlinnades wahapealne olu- ford — jeflinn, city, on täis ehitatud majati majani ja õhtu ning maa alla, moodustades kogumifu äri- ja büroo- hooned ning tawalifi üürielamuid — tafarmuid, tuih linnafervadel ja ümbrustonnas asuwad forrastatud üfiftelamud awaruse ja aedadega. Wastupidifst wõib märkida, et Wene linnades ja ofalt ta meil on linnaäär- sed elamud hawemad ja forrastama- tud. Wõiks eht järeldada, et sellise nä- hufse põhjustajaks on ofnud plaanifind- lufeta ehitustegevuse rajamine.

Käesolewal ajal on Tallinna linna ehitustegevuse juhif ja alufeks lin- naplaan, mis finnistatud paari aasta eest. Määruste kohajelt jaguneb linn rajoonidesse, milles kruntide ja ehitus- te tohta on makswad etindused, et jaa- wufada ehitustegevust eelpoolkirjel- datud hümeid hügieenis, liitlemises jne. Ehituskrundi juhtes on mõõduna- waks teguriks fema ajutoht ehitusra- jogni järgi ja sellest jõltumalt: tiwif wõi puust ehitused, kinnine wõi lahti- ne ehituswiis, krundi tänapäärje kül-

je piffus, juurus ruutmeetrites ja täisehitamise profent. Samu nõudeid tuleb silmas pidada ta kruntide tütel- damifel.

Eelpooltoodud nõuete kohajelt on krundi wärufse määratls mitte üks- nes fema ajutoht linnafanamate järgi, waid ta ehitamise wõimalused wastä- walt ehitusmääruste nõuetele. Mõne- de kruntide wärufse ja ofstarbekoha- fufe üle jaab jefgust alles peale ehitada kawafetawa hoone kawandi walmis- tamif.

Nüüdifaja liitlemise juurus ja wa- hendid nõuawad ifeenefst wanade ole- masolewate tänapäev laendamist wõi ümberforraldamist, mis aga mõjub iga- ford ümbrustonna kruntidele linna- plaanil niimetatud punafe joone tõmbamifega. Wanade juur- tui ta teefmiste linnade liitlemisõlude üm- bertorraldamise juures on tulnud tifi- tilugu lämmufada ferwed majade blo- tid eht kwartaalid. Kujufamaks näitets jellel alal olefs Pariifi liitlemisteede ümberfujundamine mõõdunud sajandi teifel poolel. Loomulikult olefs ideaa- liffs, et jefiiv linnaplaan näeks pifema aja peale ette linna arenemise wajaduse nõuded, misjugu se asjaolu wälbits kruntide tiffendusi tui ta ehituste lam- mutamif. Eht jälle tarwitada sellist moodust, et wanalinna ofad oma tifi- laste tänapäev ja ebafahaste kruntide- ga jääfjid forwale linna lueft arengust ning linna fentrum oma äri- ja muu tegevusega tanduts üle uude tohta. Arwafamasti tujuneb lähemal ajal ta Tallinnas uus linna tefstus praegufe Wene turu kohale uue linnawalifufe (raefoja) hoone püstitamifega Wene turu ääre, tuih juubumad eht jult al- gawad uue linnaplaani kohajelt ta pea maa-magiftraalid: Narwa, Tartu ja Pärnu maanteed. Ühendus jadamaga junnits Merepuiestee laudu. Ofseihen- dufest forwale on jäänud ainult Pal- disti maantee. Loomulikult puudufab ehitustegevus jelles uuesti tujunewas linnaofas ta funduwalt ehituskrunde, nõudes kas krundi ümberfujundamist, piiride diendamist wõi foguni wähe- mate kruntide liitmist. See asjaolu, et nii paljudelgi kruntidest ajumad puust ehi- tused, mis enamifus iganenud, on ter- gendufeks majanduslikult tüljst nende ümberforraldamif.

Kõffumõttes tuleb tähendada, et ehi- tuskrunt on olulifemad põhjufi ehitus- tegevuses. Kui jeflinnas ja magif- traalfeudel kruntide hinnad on ebamää- rajelt kõrged, ei ole loota seal edufat ehitustegevust, tuih krundid on ena- mitus pooleldi täis ehitatud ühe- eht tahetordfete puumajadega.

Raadio

Teisipäeval, 7. detsembril, 7.00 ära- tufmäng. 7.05 wõimlemine. 7.20 päewa- uudiseid. 7.25 hommikkontsert heliplaati- delt. 8.10 hommikpalvus Jaani kirikust. 8.30 turuteade. 17.50 heliplaate ja rek- laami. 18.00 lastetund. Noored sillaehita- jad. Katkend V. Saretoki jutust "Kiki suur suvi" ning laule eesti ja soome lastelt. 18.30 prantsuse keele tund. — mag. K.

puhta, tuiwama mineraalõliga wär- wida, jiss tuiwanult wõime wärwi- mulla jälle pealt ära pühkida, jett mi- neraalõli ei jao. Ka teiste taimetõli- dega, peale linaõli, wõib segada wär- we ja wärwida. Kuid need on kõi linaõlist tallimad. Meil, põhjamaal, kus kasvab palju lina, on sellepärast jotiham tarwifada linaõli. Ka tane- pidifst jaab wärnif, tuih meil kas- watafse kanepit wähe. Sellepärast peame jääma linaõli tarwifamise juure.

Ka wärwimuldadel on juur täffsus wärwiga katmifel, tuiwamifel, pleefi- mifel ja wastupidamifel. (Särgneb).

Kann. 19.00 mandoliinimuusika. Kirilovi mondolinistid. 19.40 päewauudiseid. 20.00 õige aeg. Ilma- ja jätade. 20.05 wiis mi- nutit tervisele — dr. med. M. Kask (Tar- tust). 20.10 Rudolf Palm esitab wiilisoolo- sid. 20.35 Richard Antik. Eesti wanema ajakirjanduse tähtsus rahwa arengus. (Eesti Rahwa Muuseumi loeng, Tartust) 21.05 kontsert Mendelsoni helitõist. RR orkester. Juh. F. Nikolai. 21.40 aktuaalne weerand- tund. 21.55 orkestrikontsert. RR orkester juh. F. Nikolai. 22.55 päewauudiseid. 23.00 esperantokeelne nädalakronika.

Kolmapäeval, 8. detsembril, 7.00 ära- tufmäng. 7.05 wõimlemine. 7.20 päewa- uudiseid. 7.25 hommikkontsert heliplaati- delt. 8.10 hommikpalvus Jaani kirikust. 8.30 turuteade. 17.50 heliplaate ja rek- laami. 18.00 Anton Kasemets: Eesti muu- sika arengutee (V). Esimese kunstilauu, kirikukoraali, ajastu. 18.30 kohvikumuusi- ka. Kohvik "Kultase" kapell. 19.00 majan- duslik ringwaade — toimetaja L. Grand- berg. 19.15 soowikontsert heliplaatiidelt. 19.40 päewauudiseid. 20.00 õige aeg. Il- ma- ja jätade. Hinnanoteeringud. 20.05 Marie Sinki soololaule. Alb Vallimäe (ba- riton). 20.25 põllumajanduslikke teateid. 21.10 vanu tantsulugusid kandel. Aleksan- der Margusson. 21.35 lastewenemate vee- randtund. Olime Ploompuu van Nest. Laste sõbrad. 21.50 idanaine muusika. RR orkester. Jul. prof. R. Kull. 22.55 päe- wauudiseid.

Malju

Rooma kardinal oli kunstnik Michel-angelot rasedesti solvanud.

Michelangelo maljis talle omapärasele viisil talle. Ta maaliskardinali oma pörgupildile, kus ta oli telet ära-neetud.

Rooma lõbustas end pildi fulul, kardinal aga mitte. Ta läks paavsti juu-

re, taebas kunstniku peale ja nõudis piltajale malju taristust. Paavst mõtles järele ja tõmbas enese loost tagasi. „Mul pole sellega tegu. Oleks Michel-angelot teid solvanud taevast, maa peal või puhasustules, oleks ma jäänud teda taristada, sest kõigis neis paigus on mul midagi ütelda. Aga pörgu, armas kardinal, pörgu ei puutu minusse.“

Nõrgeim toht.

„Härra professor,“ pöördus teegi noormees professor Billrothi poole „kuidas see tuleb, et alkoholi noortel inimestel läheb pähe ja manadel jalga-desse?“

„Asna lihtne,“ lehtas Billroth, „alkohol oskab ikka kõige nõrgema toha ules.“

Endajtmõistefam.

„Mõtle omelt, Marie, sin lehes on minust juttu!“ — „No, aga kuidas nii?“ „Novembris olidaf tajufannud Tallinn-Ropli trammi 16 349 inimest. Üks nendest olin mina.“

Wäljaandja: Tallinna Majaomanikkude Selts.

Wastutaw toimetaja: A. R i t.

Tallinna Majaomanikkude Seltsi

erakorraline peakoosolek

peetakse teisipäeval, 14. detsembril 1937. a. kell 7 õhtul Kaubandus-tööstuskoja ruumes.

Päevakorras:

1. Koosoleku avamine, juhataja ja protokollija valimine.
2. Kahe seltsi ühendamise küsimus.
3. Valimised.
4. Koosolekul algatatud küsimusi.

Märkus: Erikutseid liikmetele ei saadeta.

Seltsi põhikirja § 29. põhjal peetakse poole tunni pärast ära teistkordne koosolek, kui väljakuulutatud kellajaaks tarviline arv liikmeid kokku ei tule, ja see on otsusevõimeline igasuguse liikmete arvu juures ja arutab läbi ülesseatud päevakorra.

Tallinna Majaomanikkude Seltsi Juhatus.

EKM

Eesti Kaupmeeste Majanduskeskus a.s.

varustab kaupmehi üle Eesti mitmesuguste välis- ja kodumaa kaupadega

Kaupmehed, tutvuge ja looge sidemeid oma müügikeskusega

KONTOR: Tallinn, Estonia pst. 13, II korral
LADUD: Maakri tänav 6, Hollandi tänav 7
TELEF.: Direktor 319-03 • Müügiosakond 319-04 • Arveosakond 319-05

ON ODAV, ARI ASUB
DONALDI MUGAV NARVA MNT. 9
JA TUGEV MÖÖBEL
Telef. 462-33

Valmisriieteäri

Peeter Põder

Tallinn, Kullasepa tän. 16, tel. 429-31

Soovib ladust igasuguseid hooaja valmis naiste ja meeste üllirleid; niisama ka tellimiste vastuvõtmine

Hinnad soodsad

Järelmaks võimalik

Hambaarst

Marta Poljak

Hamba- ja suuhaigused, kunsthambad.

Uus t. 20-7, telef. 441-73.

Vastuvõtmine kella 10-1 ja 1/2-5-7.

Majaomanikkude Seltsi liikmetele vastuvõtmine alandatud tariifiga.

Triikraud, keeduplaadid, keedunõud, sukelus-keetjad — oma töö.

Parandus kiire ja korralik

Eldro

Lai 1, telefon 450-29.

Tarabella 15-3. Puhta, sooja kaastüüriiseruumi leiab kindl. ametis käija vanem naister. või meester.

Telliskivi 52-a-3. Erasissek. mugav möbl. tuba, vannit. tarvit. kindl. teenist. isikule ära anda. Hind Kr. 25, või prl. kaastüüri-liseks Kr. 13.

Tulika 20-5. Erasissekäituga mööblita tuba ära anda kõõgi

Värvid, värnits, tapeedid ja igasugused maalritarbed

MAJA

Estonia p. 25.

Uusi tapeedi-mustreid Belgia kohale jõudnud.

tarvitusega kindl. teenist. isikule. U. Sadama 10-10. Toakaas-laseks võib tulla meesterahvas. Vabriku 18-6. Kaastüüri-liseks võib tulla kindl. teenist. vanem meester. Näha p. kl. 5 p. Veizenbergi 8-4. Ilus valge, hästi möbl. tuba kõigi mõnusus-tega kindl. teenist. daamile ära anda. Vismari 12-10. Väike ilus, puhas mööblita tuba välja üti-rida. V. Patari 13-3. Möbl. tuba, omaette, ära anda korral. isikule. Ouna 15-4. Kaastüüri-liseks võib tulla korralik isik. Näha kell 2 p.

Maitseainetetööstus

„VAMBOLA“ G. PROOSO

soovib pühadeks

SUHKRU-siirupit

Toomkuninga 28

Kõnetraat 458-93

P. KULLAM

(Eichelmann)

Kella- ja kullasepaäri

Pühadeks eriti soovib odavate hindadega:

/// Kuld- ja hõbeasju ///
kää-, tasku- ja seinakelli
Parandustööd.
Ostan kulda ja hõbedat
Tallinn, V. Karja t. 2, tel. 442-23

möbl. tuba ära anda korralikule meesterahvale, hind Kr. 20.

Jakobsoni 39-3. Soe möbl. tuba üksikule intell. härrale ära anda. Näha 2-6 p. l.

Kana 5-16. Väheste mööbliga, erasissek. tuba ära anda kõõgi tarvitamisega.

Klaasingi 3-a-1. Suur erasissek. tuba ära anda 2-3-le meesterahvale. Näha kella 3-9 õhtul.

Koidula 7-6. Ruumikas mööblita, erasissek., kõõgi tarvitamisega tuba ära anda üksiku juures.

Kuke t. 1 suur tuba keldrikorral ära anda vanemale abielupaarile. Kuisida Maakri 22-27.

Laise 8-4. Kindlas teenist. korralik meester. võib kaastüüri-liseks tulla.

Laise 17-10. Mugav pooltuba kõigi mõnusus. korral. daamile ära anda, soovib, kellel oma diivan. Hind Kr. 12.

Merepuistee 3-6. Tuba välja anda korralikule isikule mööblita või väheste mööbliga.

Müüriwahe 23-a-3. Tuba pae-vaseks tarvitamiseks välja üti-rida. Maakri 11-1. Kaastüüri-liseks võib tulla kindlapalgaline mees-ter. omaette tuppa.

Narva m. 31. Teateid pere-mehelt. Erasissek. möbl. kahe-aknaga parketiga tuba kindl. teenist. isikule ära anda.

Narva m. 53-2, hoovist läbi, 1. trepp üles. Erasissek. möbl. tuba ära anda 15. detsembril intell. isikule. Näha 3-6 p. l.

Narva m. 66-1. Köhleri nur-gal. 2 suurt hästimöbl. tuba, erasissek., kindl. teenist. isikule kõi-gi mõnusus. (parkett, vann, telef.) ära anda. Telef. 313-09.

Lasteta, kindlas teenistuses abi-elupaar vajab

korterit

tuba, köök ehk kaks tuba ja köök. Teatada slt. „106“ all või Öle t. 5-18.

Keskealine karske ilma lasteta abielupaar otsib

korterit

tuba kõõgiga või tuba pliidiga, soovib 1 korral, kus aken täna-va pool. Teat. saata slt. „Kor-ralik üürnik.“

Korteripakkumised

1. jaoskond.

V. Kalamaja 3, küsida hoovi-maja, 5 tuba, köök, esik, teenija-tuba, suur veranda, II kord, elekt., vesi ja klosset kort., päikesepool-ne, kapitalremont. Üür Kr. 90.

3. jaoskond.

Laulupeo. Teateid saab Pantel-jevi puuhoovist, Vilmsi 52. I pliidiga tuba, I kord, elekter, vesi ja klosset kojas.

5. jaoskond.

Taime 21-5. 3 kahetoalist korterit kõigi mõnusus-tega uues majas ära anda. Põrandapind 41 m².

Tarabella 28-14. Kauplus-ruum tööstuseks ehk muuks ots-tarbeks välja üti-rida.

NOMMEL

Kaare 23. 4 tuba, köök, esik, teenijat, I kord, elekter, vesi ja klosset kort.

JARVEL

Järve 2. 3 tuba, köök, esik, II kord, elekter, vesi ja klosset kort., vannituba.

Üksikud toad.

Alberti 3-3. Erasissek. möbl. tuba üksikule välja üti-rida, ilma kõõgi tarvituse-ta. Imanta 32-1. Erasissek., soe

Sanoli

tarvitatakse kurgu- ja hingamiseldite hai-guste puhul: kui kurk valutab ja hää ära. Apteekides ja rohu-kauplustes. Eht ainult punase ankruga.

Töötõtsimised

Karske, keskealine lasteta abi-elupaar otsib

kojamehekohta

Tunneb remonttööd. Teatada slt. „Korralik kojamees.“

Palun tungivalt 1-toalist

korterit

või tuba vaheseinaga. Kirj. slt. „1938.“

Abielupaar vajab nüüd või edaspidi

majahoidjakohta

Kirjad slt. „1937.“

Korteritõtsimised

Kindlas teenistuses preili soovib erasissekäituga möbl.

omaette tuba

Kirjad slt. „Ilus tuba.“